

נהדרה

אורות של אמונה לדרך החיים

החדה

מלוקט מדברות
קדשו ותורתו של
האדמו"ר רבי דוד חי
אביחצירא שליט"א

גיליון יט
פרשת עקב תשפ"ו

בצל האמונה

פרקי חינוך לחיים של רוענר ושלווה

השגחה מדוקדקת - כוחה של אמונה תמימה בכל מאורעות החיים

מבט של אמונה מול הנהגת ההסתר

חייו של האדם בעולם הזה אינם מתנהלים תמיד על מי מנוחות. לא פעם אנו נתקלים בקשיים, בחסרונות, ולעיתים אף בייסורים. טבעו של אדם הוא לשאול ולהתבונן על מאורעות חייו, ובמיוחד כשהם נראים כקשים להבנה. אולם, גדולי הדורות וחכמי המסר מלמדים אותנו, כי כל מאורע, קטן כגדול, מוכוון בהשגחה פרטית מדויקת. הניסיון האמיתי של היהודי אינו רק לעבור את הקושי, אלא לעמוד באותה עת באמונה מוחלטת שהשם יתברך עומד מאחורי כל פרט, ומכוון הכל להכלית אחת, לטובתו הרוחנית ולתיוקן שליחותו בעולם. קבלת מאורעות החיים באמונה זכה, היא המפתח למנוחת הנפש ולדבקות אמיתית בבורא.

הכלית כל הצער - לעורר את האדם לתשובה

בפרשתנו מלמדת אותנו התורה (דברים ח ה) וְיָדַעְתָּ עִם לִבְכָּךְ כִּי כָאֲשֶׁר יִסֶּר אִישׁ אֶת בְּנוֹ ה' אֱלֹקֶיךָ מִסֶּרְךָ. יסוד גדול בעבודת השם הוא לדעת כי כל הקורה עם האדם נובע מהנהגת השם ומהשגחה פרטית. על אמונה זו אמרו חז"ל (מכות כד, א) בא חבוקוק והענימי על אחת, וצדיק בְּאִמּוּנָתוֹ יִחְיֶה (חבוקוק ב, ד). כשאדם רואה איזה שינוי או עיכוב המתרחש בחייו, עליו לתת דעתו שבוודאי מן השמיים רוצים לעורר אותו להטיב את מעשיו.

על כך אמרו חז"ל (ערכין טו, ב) שאפילו אם הושיט אדם ידו לכיסו ועלה בידו מטבע אחר ממה שביקש, הרי זה בכלל ייסורים. ובודאי שאין הכוונה שבצער מונע כוח של החלפת מטבע יתכפר לו עוונותיו. אלא שהתכלית היא שכל כך תהיה חזקה בקרבו האמונה שמן השמיים מבקשים לעורר אותו לתשובה. וכאשר יפשפש ויתקן את מעשיו, בכך יזכה לתשובה ולכפרה שלמה. בספר תולדות יעקב יוסף (פרשת ושלח) מביא בשם הבעל שם טוב, כיוון שהאדם מאמין שזה לסיבת חטאו ומיד מתחרט מלא חרדה ופחד השם, מיד מוחליו לו, שכן התכלית של הייסורים היא ההתעוררות. וכיוון ששב, אינו צריך עוד ייסורים.

לפשפש בייסורים קלים

בדרך זו מבארים את מאמר חז"ל (ברכות, א) אם רואה אדם שייסורין באין עליו יפשפש במעשיו, ואם פשפש ולא מצא תלה בביטול תורה. הייסורים האמורים כאן הם דווקא ייסורים קטנים, כמו מי שעלתה בידו מטבע אחרת, שכן על ייסורים גדולים לא נכון לומר רואה שייסורים באים, הרי הוא מרגיש אותם בכל גופו.

בייסורים קלים אלו, שלעיתים אינם ממין חטאיו של אדם, קשה לדעת איזה חטא עליו לתקן. לכן אמרו חז"ל יפשפש במעשיו, שיתבונן ויבדוק את עצמו מה מבקשים לעוררו. ואם אינו מוצא מה לתקן, יתלה בביטול תורה, שכן זהו עניין השייך אצל כל אדם להוסיף בו קביעות ועמל.

קריאת שמע - התגברות באמונה פשוטה

באמת, עיקר עבודת האמונה היא להאמין בהשם גם כשאין הנהגה ניכרת לעין האדם. בשעה שחי האדם מתנהלים על מי מנוחות, אין בכך כל רבותא להאמין. אמונת האדם נבחנת דווקא בשעה שהנהגת השם נסתרת, ונדרה לאדם כביכול העלים השם את עיניו ממנו. העבודה היא להתגבר על מראה העיניים ולהיאחז באמונה מוחלטת בלי שום פקפוק.

זהו הרמז העמוק במנהגם של ישראל לעצום עיניים בקריאת הפסוק הראשון של שמע ישראל. זוהי הוראה לאדם לאטום את עיניו מלהביט סביבו ולא להתפעל מכל הנראה לעיניו, אלא לקבל על עצמו עול מלכות שמיים באמונה שלמה ופשוטה. המאמין מתוך הקריה עלול לבוא לידי ספקות, אך מי שעוצם את עיניו מתמיהות ומחזיק באמונה תמימה, בכוחו להתגבר על כל המכשולות.

כל הניסיונות מותאמים לכוונת האדם

יהודי חייב לזכור תמיד שכל הניסיונות הבאים עליו בעולם הזה מותאמים בדיוק לכוונתו. אם מן השמיים הזמין לפגוע ניסיון מסוים, הרי זה משום שבדקו וראו שיש

המשך בעמוד הבא

נהירין

פניני דעת
לנתיבות חיי היום

סוד השמחה בברכת המזון

למעלה ושמה למטה. וצריך לברך בחדווה וברעותא דליבא כדי לשמח את מידת הטוב, כפי שמצינו אצל בועז הצדיק עליו הכתוב אומר (רות ג) וַיֵּאָכֶל בָּעֹז וַיִּשְׂתְּ וַיֵּיטֵב לָבּוֹ.

להראות כלפי מעלה כנדיבים

בדרך זו מבאר גם בבתי האריז"ל (שער המצוות פרשת עקב). האריז"ל מסביר שצריך לדעת יסוד גדול. אף על פי שבתורת הסוד נתבאר שבתוך הסעודה, אם הוא יום חול, יש לאדם להתעצב מעט אל ליבו על חורבן הבית כפי שמוכח בוורח, אמנם בברכת המזון המצב מתהפך ואדרבה צריך להראות שמחה יתירה בליבו. וכמו שאמרו בוורח על בועז וַיֵּאָכֶל וַיִּשְׂתְּ וַיֵּיטֵב לָבּוֹ, שביד על מזונו בשמחה ובטוב לבב.

האריז"ל מוסיף לבאר את עומק הטעם בדבר, על ידי הכוונות שאנו מכוונים באכילתנו אנו ממשיכים את השפע והמזון לעולמות העליונים, ומתוך השפע שאנו ממשיכים למעלה, מן השמיים מחלקים בחזרה ונותנים מזון ואכילה אלינו. ולכן צריך האדם לברך ברכת המזון בעין טובה ובשמחה יתירה, כדי להראות כלפי מעלה שאנו כנדיבים בעלי עין טובה ולא צרי עין חלילה. ואז, כאשר אנו פועלים בשמחה ובנדיבות, גם מידת ההשפעה שלמעלה נותנת לנו את מזונותינו בחזרה בשפע, בשמחה ובעין טובה.

הוראה למעשה:

פרשת עקב המצווה אותנו וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ תוֹבֵעֵת מאתנו לשנות את הגישה לברכת המזון. בסיום הסעודה, במקום למלל את הברכה בחופזה, נעשה לעצור לרגע קט. ניישב את דעתנו, נמלא את ליבנו בהכרת הטוב על המזון שקיבלנו, ונציא כל מילה מפיו מתוך שמחה ועין טובה. נזכור שבאותם רגעים אנו עומדים לפני מלך מלכי המלכים ופותחים צינורות של שפע עברתי ובעין טובה, ובגלל זה שנוכח בשמחה וברוח לב רב יותר, כך יושפע עליו בחזרה שפע רב של טובה וברכה ממקור כל הברכות.

צינור השפע של העולמות כולם

מצוות ברכת המזון, הנזכרת בפרשתנו, היא מהמצוות התדירות שיהודי מקיים בכל יום, אך דווקא בשל כך קיימת סכנה שתיעשה מתוך הרגל ובחפזה. חכמי האמת קוראים לנו להרים את המבט ולהכיר בכוחה העצום של ברכה זו. חכמינו מלמדים כי הברכה אינה רק אמירת תודה על המזון שאכלנו, אלא היא פועלת כצינור רוחני הממשיך שפע על כל העולמות. וכאשר יהודי ניגש לברך את ברכת המזון מתוך שמחה עצומה, רחבות הלב ועין טובה, הוא לא רק מקיים מצווה, אלא פותח עברו ועבור העולם כולו את שערי השפע ממקור הברכות בסבר פנים יפות.

חיבור כל העולמות בשמחה

מי שהוא בעל דעה, לא ייתכן שלא יתמלא שמחה וחדווה עמוקה בעת שזוכה לברך ברכת המזון. ואין צורך לומר שברכת המזון שלו צריכה להיאמר בכוונת הלב ביראה ובאהבה, שכן הוא יודע ומאמין מה רבה השפעתה בכל העולמות העליונים. ומלבד שעל ידי הברכה הוא זוכה לחבר את כל העולמות, הרי שכאשר הוא מברך מתוך שמחה, נוספת עליו מעלה נשגבה שהוא מחבר את כל העולמות ביתר שאת. רמז לדבר ניתן למצוא בכך שהמילים עָבְדוּ אֶת ה' בשמחה הן ראשי תיבות של שמות ארבעת העולמות, אצילות בריאה יצירה ועשייה.

לברך בחדווה ובעין טובה

בספר הוורח הקדוש (פרשת ויקהל דף רח) הפליט מאוד בשבחו של המברך בשמחה. וכך אמרו שם, מי שמברך לקודשא בריך הוא מתוך שובע, צריך לכוון את ליבו ולשים את רצונו בחדווה ולא ימצא עצוב. אלא יברך בחדווה בסוד זה. וכמה שהוא מברך בחדווה ובעין טובה, כך נותנים לו מן השמיים את שפע בחדווה ובעין טובה, ובגלל זה לא ימצא עצוב כלל אלא רק בחדווה.

וכן בוורח חדש (מגילת רות דף מח עב) אמרו, מי שמברך ברכת המזון שמו

מתנת הביזיונות – כוחה של שתיקה והעברה על המידות

המבט הפנימי על כבוד ובושה

טבעו של אדם לבקש כבוד ולהתרחק מן הבושה. כאשר פוגעים בו או מעליבים אותו, דמו רותח והוא מבקש מיד להשיב למחרפו דבר. אך גדולי ישראל מלמדים אותנו להפוך את המבט לחלוטין. בעולמה של פנימיות התורה, ביזיונות אינם עונש או תקלה שיש לברוח מהם, אלא מתנה עצומה משמיי. הם משמשים כפדיון נפש טהור, מעקים את האדם מכל חטאיו, וממתיקים מעליו גזירות קשות שהיו עלולות לבוא חלילה בצורה של חולי או צער גופני. מי שזוכה לשותק ולהעביר על מידותיו באותה שעה צוברת, קונה לעצמו ולזרעו אוצרות של חיים וישועות מעל לדרך הטבע.

סעודת ההודיה של הרה"ק מפרימשלאן

מעשה פלא מסופר על הרה"ק רבי מנחם מנדל מפרימשלאן ע"ה, שקרא פעם לאוהביו ולמקורביו לערוך סעודת הודיה. תמחו המסובים על פשר השמחה, והצדיק פתח וסיפר להם כי מקובל הוא, שאם נגזר על האדם חולי או מכאוב חלילה, שולח לו הקדוש ברוך הוא אדם שיפגע בו וישפילנו, וכך על ידי צער הבושה יוצא הוא ידי חובת החולי או הכאב.

אם כן, המשיך הרה"ק מפרימשלאן ואמר, היום זכיתי לביזיונות גדולים, דבר המוכיח שעמדה כנגדי גזירה קשה ועצומה, ולכן שלח הקדוש ברוך הוא ביזיונות גדולים אלו כדי להצילני מהחולי. על כן מחויב אני להודות לו בקהל ועדה על חסדו הגדול שגמל עמי, כדרך כל אדם שניצל מחולי שיש לו להודות ולשבח על הצלתו כנאמר (תהלים קו יח-כ) 'כל אכל תתעב נפשו ויגיע עד שער קונו, ויזנקו וגו', ושלח דברו וירפא וגו', יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם, ויזכרו זכריו תודה ויספרו מעשיו בפרה. ויותר מכך, שממני נמנע החולי עוד בטרם יבוא אליי, הכל בזכות אותם ביזיונות.

אין דבר יותר טוב מביזיונות

השקפה טהורה זו יש לו לכל אדם להחזיר לעומק ליבו. אמנם אנו מתפללים ומבקשים ואל תביא לידי ביזיון, אך לכל אדם ישנם מצבים בחיים בהם מאן דהו עולב בו ומשפיל אותו. באותה שעה, עליו להבין כי אין דבר יותר טוב מאותה השפלה כדי לפעול בעבורו

ובעבור זרעו ישועה. ואף אם נגזרה גזירה חלילה, הוא ניצול ממנה בכוח הביזיונות, וזוכה לרב טוב בזכות אותם רגעים בהם היה מן העלבים ואינם עולבים שומעים חרפתם ואינם משיבים, שעליהם הכתוב אומר (שופטים ה, לא) 'ואֶהָבִיו כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבְרָתוֹ. וְמָה לֹא זָכַרְתָּ גְדֻלָּה מִזֶּה מֵאֲשֶׁר הִדְרִיקָא אוֹהֲבָיו שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים.'

להפשיט מי שיעצרך כדי לזכות בחיים

ולא לחינם אמרו הקדמונים, שאם אדם היה יודע מה הוא מרוויח מהביזיונות וכמה הם טובים עבורו בעולם הזה ובעולם הבא, הרי שהיה רודף אחריהם. כדבריו המופלאים של רבי חיים ויטאל ע"ה בספרו **שערי קדושה** (חלק א שער ו), ואם יחרפך איש לא תענוג, והיה נעלב ולא עולב, כי על זה כתיב 'ואֶהָבִיו כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבְרָתוֹ, והעבר על מידותיך לכל מי שחטא, ולא תרגיש צער אפילו בלבבך כי טוב הוא לך, כי כל המעביר על מידותיו מעבירים לו על כל פשעיו (ראש השנה יז א), ומכל שכן עוונות וחטאות. ובסוף דבריו הקדושים מוסיף הוא על כולו בשבט הביזיונות ואומר, **ואם עניי שכל לך, היה לך להפשיט מי שיעצרך, כי חיים אתה מבקש לך.**

אמנם לא כל אחד יכול לשמוח כאשר נשפך דמו בבחינת אויל סומקא ואתי חיורא, אך לכל הפחות ידע בליבו כי כאשר הוא סופג ביזיונות, מתנה עצומה הם בשבילו. וכמו שאמר המלאך המגיד שהיה לומד עם מרן הבית יוסף ע"ה (מגיד משרים פרשת ויקהל ד"ה עוד אמר), שאם היו אנשים יודעים את שכן הביזיונות והתועלת שהם זוכים לקבל בעבור שמדברים עליהם בענות, היו שומחים כאילו הביאו להם מתנות כסף וזהב.

נקודה לחיים

כאשר אנו מוצאים את עצמנו בסיטואציה של פגיעה או חרפה, בין אם בחיק המשפחה, בעבודה או סתם ברחוב, היצר הרע מסית אותנו מיד לענות ולהשיב מלחמה כדי להקטין את כבודנו. זהו בדיוק רגע המבחן. נזכור באותה שנייה את סעודת ההודיה של הרה"ק מפרימשלאן, ונאמר בליבו שקיבלנו ברגע זה פדיון נפש טהור במתנה. נשתוק, נבליג, ונכוון שתיקה זו תהיה לכפרת עוונותינו ולהמתקת כל הדינים מעלנו ומעל כל ישראל. שתיקה כזו שווה יותר מכל מתנות הכסף והזהב שבעולם.

מוזסר אבות

הדרכה מעשית בפרשת השבוע

משפט של אהבה – הזכות העצומה בהיותנו חלק מכלל ישראל

מידת הרחמים שבדין שמיים

שורת הדין בבית דין של מעלה אינה נמדדת אך ורק במידת הדין המוחלטת והיבשה. הקדוש ברוך הוא, ברחמי העצומים על עמו ישראל, שוקל את מעשי האדם לא רק כפי שרם מצד עצמו, אלא גם ביחס לסביבתו ולדורו. כאשר יהודי משתדל ומתאמץ, אף אם מעשיו אינם מושלמים, עצם העמידה שלו באמונה טהורה אל מול עולם חומרי ומנוכר, הופכת אותו לצדיק בדינו. חסד זה של הערכה יחסית כלפי אומות העולם, הוא פתח של תקווה, אור גדול וזכות עצומה לכל יהודי באשר הוא.

בדין שמיים האדם נחשב כצדיק לפי ערך סביבתו

התורה מבטיחה בפרשתנו (דברים יד) **ברוך תהיה מכל העמים וגו'**. מחסדי השם עם בני ישראל עם קרובו, שכאשר הוא דן את האדם, אינו דן אותו על פי מעשיו בלבד, כי במה נחשב הוא. אלא דן אותו כפי ערך האנשים אשר על פני האדמה. ובזה ייחשב לצדיק כנגדם, באם שאר האנשים הם רשעים לנגדו, ואילו הוא לצדיק ייחשב. כן גם בכלל ישראל, הקדוש ברוך הוא דן את בני ישראל לפי ערך רשעות העמים, ובזה יצא ישראל זכאים בדינם.

ועל כגון זה נאמר (מלאכי א-ב) 'ואֶהָבִי אֶת יַעֲקֹב וְאֶת עֲשׂוֹ שְׂנָאֹתַי. כֹּאשֶׁר אֵין יִשְׂרָאֵל נוֹהֵגִים כְּרֹאֵי אוֹי הָאֵהָבָה אֵלֵיהֶם הֵיאָ מִצַּד שֵׁאת עֲשׂוֹ שְׂנָאֹתַי, וְלַעֲוֹנוֹתָי רֹאִיִּים הֵם לֵאמֹר, כִּי מוֹבָא בִּסְפֵר **נוֹעַם מַגִּידִים** (פרשת בלק ד"ה ויתכן). ומכל מקום אין זו הדרך המובחרת שתהיה אהבת ישראל ויכרת רק מצד שפלות הגויים, ולכן נאמר שם מִשָּׁא דְבֵר ה' אֶל מְלָאכָי. מְבִיא הָאֱמִירִי **נוֹעַם** (פרשת ויחי אות מב) כי הייתה הנבואה הזו חשובה עליו כמִשָּׁא כְבֹד, שאין בני ישראל חביבים על השם יתברך מצד עצמם, כי אם לעומת האומות. וזהו שכתוב בְּרוּךְ תִּהְיֶה מִכָּל הָעַמִּים, שהברכה היא שהשם דן את עם ישראל לפי ערך העמים אשר סביבותיהם.

אמונה זכה גם בפושעי ישראל

כמו שכתב **נועם מגדים** (פרשת עקב ד"ה א' ברוך), בְּרוּךְ תִּהְיֶה מִכָּל הָעַמִּים פִּירוּשׁוֹ מְסִיבֵת כָּל הָעַמִּים, כי בערכם אתם טובים, כי הם כופרים בעיקר ועובדי עבודה זרה, ולא כן בישראל. לא יִהְיֶה בָךְ עֶקֶר וְנִקְרָה, היינו עובדי עבודה זרה או עובדי עבודה זרה, ועל דרך הכתוב (ויקרא כה מז) 'לְעֶקֶר מִשְׁפַּחַת גֵּר, זֶה הַנִּמְכָּר לַעֲבֹדָה זָרָה עֲצֻמָּה (קידושין ב. ב.) הרי שנקרא בשם עֶקֶר, כי כך בדין שייקרו מן העולם.

ואמר הכתוב וּבִבְהֻמָּתָהּ, אפילו פושעי ישראל, כמו שדרשו חז"ל (חולין ה, א) מן הבהמה להביא פושעי ישראל. וזהו אומרו וּבִבְהֻמָּתָהּ, שאפילו בגרועים שבפושעי ישראל, על כל פנים עקר ונקרה לא נמצאים בהם, רק כולם מאמינים בהשם אחד, ולזה מובטח בְּרוּךְ תִּהְיֶה.

אני השובה למאומה כנגדך

כדבר הזה נרמז במה שדרשו חז"ל (בראשית רבה נ"א) בפסוק (מלכים א' יז) 'וַתֹּאמֶר אֵל אֱלֹהֵי וְגו' בָּאת אֵלַי לְהַזְכִּיר אֶת עֲוֹנִי. שאמרה האישה הצרפתית לאלהיה הנביא, קודם שבאת אליי היה הקדוש ברוך הוא שוקל את מעשיי כנגד בני מקומי והייתי כשרה בעיניו, אבל עכשיו שאתה כאן, כנגד אני חשובה למאומה.

ובזה פירש הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב ע"ה בעל קדושת לוי, את הנאמר בתפילת כהן גדול ביום הכיפורים, שלא יצטרכו ישראל זה לזה ולא לעם אחר. הרשע מישראל שאין מי להעריך כנגדו מישראל, יצטרכו להביא על הגויים כדי להעריכו כנגדם ולזכותו בדין, כי בוודאי הפחות מישראל חשוב יותר מן הגדול שבאומות, ועל זה אנו מבקשים, שלא יצטרכו להעריך את מעשיו כנגד אחרים, אלא שנזכה בזכות מעשיו הטובים בעצמנו.

סוד הקטורת ותפילת הציבור

כיוצא בזה מצונו שכתב **בחסד לאברהם** (מעין ב נר מ). טעם היות סמני הקטורת אחד עשר סמנים לא פחות ולא יותר, ובהם חלבנה שריחה רע, הוא ללמדנו שבכל ציבור שיש ביניהם רשע אחד, אל יציאוהו מביניהם ולא יעבכוהו מלהתפלל עמיהם. ואל יעלה בדעתם שיפסידו בהשתתף תפילת רשע עמיהם, אלא אדרבה, יגיע תפלתו ותועלת ולא הפסד. כי כשיעניין למעלה את ערך תפילתם לפי ערך תפילת אותו רשע, ייראו הרבה יותר חשובים ממה שהיו ללא אותו רשע עמיהם. וגם הרשע ירוויח, כי בהתחבר תפילתו עם הציבור, חוזרת היא להיות חשובה ומתקבלת ברצון.

הוראה למעשה:

דברים נפלאים אלו מאירים לנו את הדרך כיצד להביט על כל יהודי. גם כאשר אנו רואים סביבנו אנשים שנראים רחוקים או שמעשיהם אינם מתוקנים בשלמות, עלינו ליכור שבעצם היותם מאמינים בהשם אחד הם יקרים וחשובים בשמיים. יתרה מזאת, נזכרונם בתוכנו מעלה את ערך העבודה הרוחנית של הציבור כולו. נשתדל תמיד לקרב ולהכליל כל יהודי בתפילותינו כדוגמת התלבה שבקטורת, ונדון כל אדם לקץ זכותו. וגם זאת, תפילתנו תהיה שנוכה כולו לעלות מעלה מעלה בעבודת השם, עד שנהיה אהובים ורצויים לפניו בזכות מעשיו הטובים והטהורים מצד עצמם.

בצל האמונה

המשך מעמוד קודם

ביכולתו לעמוד בו ולהתגבר עליו. וכפי שרגילים לדרוש על הפסוק (תהלים קמז, טז) הָתָן שָׁלַג כְּצִמְרֵךְ כְּפֹר כְּאֶפֶר יָצָר. כפי מידת הצמח שיש לבני אדם כדי להתחמם, כך יורד השלג, וכפי כמות העצים והאפר להסקה, כך שורר הכפור בעולם. לבני אדם נותן את ימי הקור רפ לעם כוח הבריות להתמודד איתו. ידיעה זו נוטעת באדם חיוק עצום ותמימות שיש בכוחו לעמוד בכל ניסיון.

חיוק לבעל ייסורים ולכל שליחות ייחודית

חיוק גדול יכול כל אדם למצוא לעצמו בשעה שייסורים באים עליו. הלא ידוע שהקדוש ברוך הוא מדקדק עם הקרובים אליו כחוט השערה. עיקר הבריאה הייתה להתנהג במידת הדין, אך משראה השם שאין העולם מתקיים, שיתף עימה מידת הרחמים. אולם מחשבת הבריאה הראשונה במידת הדין מתקיימת אצל הצדיקים. ואם רואה אדם שמידת הדין מתוחה כנגדו, חיוק עצמו בכך שמן השמיים מראים לו שהוא נידון במידת הצדיקים הקרובים. אף אם אינו מבין מדוע, הרי ה' יִרְאֶה לְלִבְךָ, ובוודאי יש בו מעלות שבגין הוא נידון במידה זו.

ומכאן לכל אדם. גם אם נדמה שאין תהגות השם עמו כפי שהוא מנהיג את חבריו, וקורות חייו שונים, אל יתרגם בליבו. כל אדם נשלח לעולם עם שליחות ייחודית, ואין שני בני אדם ששליחותם זהה. הדבר דומה לנוסעים בתחבורה ציבורית, כולם עולים באותה תחנה, אך לכל אחד יעד שונה, ואין הגיון לבקש להשוות את תנאי הנסיעה של כולם. כך גם מאורעות האדם מתוכננים לפי שליחותו המיוחדת. ועל כן, נקבל הכל באהבה, באמונה ובהבנה שהכל מכון להטיב לנו באחריתו.

למדנו שעבודת האמונה אינה מסתכמת רק בהצהרה, אלא באופן שבו אנו מגיבים למאורעות היום יום. בפנים הבאה שמשהו לא יסתדר כפי שתכננו – פגישה שבוטלה, עיכוב קל, או אפילו מטבע שהתחלפה בכיס – נעצור לרגע, ובמקום לבעוס או להיות מתוסכלים, ניזכר מיד שהכל מושג. נאמר לעצמנו, השם יתברך מנהיג אותי עכשיו, ויש כאן קריאה להתעוררות ולקרבה. נצל את הרגע לבדק בית קצר ולחיוק בלימוד התורה. כך, נהפוך כל עיכוב למנוף של עלייה, ונחיה חיים של מנוחת הנפש ואמונה פשוטה.